

UDC: 37.07

CONTROL AS A METHOD OF INCREASING THE EDUCATION EFFECTIVENESS IN THE EDUCATIONAL SYSTEM

CONTROLUL CA MIJLOC DE CREȘTERE A EFICACITĂȚII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL

*LUPU Irina, PhD student,
Free International University of Moldova, Chisinau*

*LUPU Irina, doctorand,
Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Chișinău*

Adnotation: *Pedagogical control in the teaching process can become a factor of improving the quality of education if we develop and implement in the educational process an integrated scientifically validated pedagogical control system.*

Adnotare: *Controlul pedagogic în procesul didactic poate deveni un factor în îmbunătățirea calității educației dacă dezvoltăm și implementăm în procesul educațional un sistem integrat de control pedagogic validat științific*

Keywords: *pedagogical management, global leadership, control, education.*

Cuvinte-cheie: *managementul pedagogic, conducerea globală, control, învățământ.*

Introducere

Managementul pedagogic reprezintă acea știința pedagogică, elaborată printr-o strategie de cercetare de tip interdisciplinar, angajată în studiul evenimentelor care intervin în decizia organizării unei activități pedagogice determinate și în gestiunea programelor educative. În termeni de concept și de politica a educației, managementul pedagogic reprezintă, pe de o parte, o metodologie de abordare globală-optima-strategică a activității de educație a managementul sistemic și al procesului de educație - proiectat și realizat la toate nivelurile de funcționare ale acestuia: nivelul de top (Ministerul învățământului), nivelul intermediar (inspectoratele școlare teritoriale) și nivelul inferior (unitatea de învățământ) - iar pe de alta parte un model de gestiune a unității de baza a sistemului de învățământ, aplicabil la nivelul organizației sistemice, autonome, complexe:

- *administrarea, conducerea globală* vizează ansamblul problemelor sistemului managerial, abordate în interdependența lor funcțională structurală;
- *gestiunea optimă* vizează pilotarea sistemului managerial prin valorificarea la maximum a resurselor sale funcțional-structurale;
- *conducerea strategică* vizează dezvoltarea sistemului managerial pe termen mediu și lung prin inovarea continuă a funcțiilor, structurilor sale funcționale la scara socială.

Diagnosticarea pedagogică este un ansamblu de mijloace de control și evaluare a sistemului educațional, orientate spre optimizarea activității acestuia prin elaborarea și perfecționarea sistemului managerial. Aceasta se concentrează pe studierea și verificarea rezultatelor procesului instructiv-didactic, în baza schimbărilor nivelului de educație și a creșterii măiestriei pedagogice.

Astfel, procesul dat este integrat în spectrul acțiunilor sistemului de management, contribuind la luarea de decizii corecte privind evoluția instituției de învățământ sau a domeniului,

perfecționarea managementului, sistemului de conducerii – midll, funcțiilor manageriale și în deosebit – funcție de control. Problema îmbunătățirii calității instruirii, optimizării și intensificarea controlului în sistemul pedagogic managerial în condițiile actuale devine tot mai actuală. Acestea probleme devin tot mai stringente în procesul didactic. În totalul fondurilor care asigură funcționarea sistemului de management al învățământului, un rol important îl are un control pedagogic planificat, organizat, și rațional aplicat în sistemul de învățământ și reprezintă o funcție managerială, care asigură rezultatele eficiente ale activității educaționale și cognitive.

Material și metodă

Aparatul instrumental-metodologic al cercetării este bazat pe utilizarea metodelor științifico-generale, economico-generale și speciale: abstracto-logice, economico-statistice, structuro-funcționale, constructive. În procesul cercetării au fost utilizate metodele analizei sistemice, modelării economico-matematice, statisticii, matematice, precum și metodele analizei economice.

Baza informațional-empirică a cercetării au format-o materialele monografiilor, articolelor în publicații periodice și speciale, publicațiilor științifice, precum și materialele conferințelor științifico-practice. Au fost folosite acte normative, rapoarte ale întreprinderilor de transport, date statistice, articole și rapoarte științifice, expuse pe paginile Web ale centrelor științifice din lume.

Rezultate și discuții

O analiză a literaturii managerial, psihologice și pedagogice și un studiu aplicativ al esenței, stării și calității problemei de control au arătat că:

- astăzi controlul ca mijloc de creștere a eficacității învățământului este investigat incomplet. Dar învățământul, obiectivele de formare, metodele de control pedagogic și rezultatele finale ale formării nu sunt reflectate în literatura despre managementul pedagogic.
- necesită o examinare suplimentară a problemei controlului ca factor de îmbunătățire a calității educației și creșterii eficacității;
- tehnologiile managementului pedagogic de control sunt insuficient dezvoltate și aplicate în timpul treningului conducătorilor și managerilor din sistemul de învățământ;
- analiza literaturii managerial, psihologice și pedagogice arată că controlul pedagogic în procesul educațional are anumite modele generale și funcționale;
- în fiecare subiect educațional, control pedagogic dobândește informații despre scopurile și funcțiile sale, care se realizează în diferite forme și metode specific.

Dezvoltarea contactelor internaționale ale României necesită o extindere semnificativă a contingentelor persoanelor care vorbesc fluent limba străină. Cunoașterea unei limbi străine este o componentă integrală a profesioniștilor și actualmente determină competența specialiștilor cu studii superioare, echipează EFO cu cunoștințe despre realizările științei mondiale, promovează utilizarea lor în practică, optimizarea și intensificarea dezvoltării și fundamentării științifice a sistemului de control pedagogic în acest domeniu, care determină relevanța subiectului de cercetare.

Subiectul studiului este controlul pedagogic ca factor de îmbunătățire a calității, ca mijloc de creștere a eficacității învățământului în sistemul educațional.

Scopul cercetării este dezvoltarea, fundamentarea și experimentarea teoretică a unui sistem integrat de control pedagogic care să asigure îmbunătățirea calității predării. În conformitate cu obiectul și scopul studiului, au fost soluționate următoarele sarcini:

- 1) să studieze și să analiza stării problemei controlului în literatura de specialitate;
- 2) să evalueze definițiile criteriilor și nivelurile de calitate, de formare;
- 3) să dezvolte un sistem cuprinzător de control pedagogic și testarea experimentală a eficacității sale;
- 4) să implementeze un sistem integrat de control pedagogic;

5) introducerea și fundamentarea principalelor direcții de creștere a eficacității controlului pedagogic.

Ipoteza de cercetare: Controlul pedagogic în procesul didactic poate deveni un factor în îmbunătățirea calității educației dacă dezvoltăm și implementăm în procesul educațional un sistem integrat de control pedagogic managerial validat științific care presupune:

- generarea și justificarea întregului control pedagogic ca independent sistem managerial;
- conturarea conținutului și definirea obiectelor de control pedagogic;
- selectarea mijloacelor organizatorice și metodologice adecvate de control pedagogic;
- pregătirea materialelor didactice și dezvoltarea unui sistem de întrebări și teste de control misiuni.

Acest studiu a fost realizat în trei etape:

1. Prima etapă - studiul literaturii științifice și educaționale, analiza și generalizarea experienței practice - privind organizarea controlului, definirea problemei și subiectul cercetării, formularea ipotezei și sarcinilor disertației.
2. A doua etapă este fundamentarea teoretică a principalelor prevederi, cercetarea disertațiilor, desfășurarea unui experiment de diagnosticare-constatare, dezvoltarea diferitelor tipuri de sarcini de control și identificarea condițiilor didactice pentru aplicarea lor efectivă în procesul educațional și definirea principalelor prevederi pentru construirea unui sistem integrat de control pedagogic.
3. A treia etapă este desfășurarea unui experiment formativ de verificare a sistemului de control dezvoltat, identificarea condițiilor pentru creșterea eficienței acestui sistem, generalizarea și sistematizarea rezultatelor obținute.

Controlul ca mijloc de creștere a eficacității învățământului necesită aplicarea metodelor și instrumentariul managerial în procesul de organizare, elaborare principiilor a fiecărei etape de control așa ca control prealabil, operativ și final care se realizează prin diagnosticare a sistemului metodologico-managerial din învățământ, conceput drept cadru axiomatic la nivelul operațional (midll) ce sistematizează și unește eforturile managementului top, midll, lower a instituției, pentru optimizarea activității unității de învățământ este necesar de efectuat:

- 1) diagnosticarea sistemică;
- 2) diagnosticarea criteriilor;
- 3) diagnosticarea componentei de competență;
- 4) identificarea opțiunilor.

Cadrul de diagnosticare se impune a fi aplicat în contextul conceptului de calitate, standardelor ISO dar și al conceptelor manageriale înrudite, cum ar fi cel de planificare a calității, asigurare a calității, control al calității, îmbunătățire a calității, managementul calității. În tabelul 1, este redată sinteza diagnosticului dificultăților în conducerea unităților și căile posibile de soluționare a problemelor evidențiate de către controlul pedagogic.

Tabelul 1. Sinteza diagnosticării dificultăților în conducerea unităților școlare și căile posibile de soluționare [elaborat de autor]

Schimbările în mediul exterior	Soluții	Manageriale	Soluții
<ul style="list-style-type: none"> • Schimbările sociale, politice, economice • Cadrul legislativ depășit, axat pe conducerea de tip administrativ • Structura ierarhică fixă cu control autoritar 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizarea rațională și reală a reformelor declanșate • Perfectarea și elaborarea codexului al învățămîntului contemporan • Crearea principiilor manageriale de control ierarhic democrat 	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitate limitată a managerilor de aplicare noilor viziuni management pedagogic • Diferențieri ierarhice • Accentuarea posibilităților manageriale și a statutului în sistem 	<ul style="list-style-type: none"> • Selectarea managerilor prin concurs, studii și competenței • Desconcentrarea sistemului ierarhic după sistemul efectiv a managementului • Aplicarea metodelor manageriale a rezolvării problemelor, prin diagnostic

Concluzii

Analiza literaturii manageriale, psihologice și pedagogice cu privire la problemele de control, precum și rezultatele unui studiu al sistemului complex de control pedagogic în învățămînt au făcut posibilă stabilirea faptului că principalele direcții de îmbunătățire a eficacității controlului pedagogic includ: profesionalism în activitatea de control pedagogic, introducerea tehnologiei de control managerial în procesul didactic, formarea de autocontrol în procesul de învățare.

Perfecționarea competențelor pedagogice este una dintre principalele direcții de creștere a eficacității controlului pedagogic. Condițiile decisive pentru îmbunătățirea competențelor pedagogice în activitatea de control sunt abilitatea de a analiza și de a evalua propria activitate pedagogică de control, sporirea nivelului științific.

Una dintre modalitățile importante de îmbunătățire a eficacității controlului pedagogic în procesul didactic este și introducerea în procesul didactic a tehnologiei de control managerial, care constă în proiectarea și implementarea preliminară a unui sistem diagnostic, pedagogic în procesul educațional. Principalele componente ale tehnologiei de control pedagogic sunt: tehnologia stabilirii obiectivelor de diagnosticare, tehnologie pentru determinarea conținutului controlului pedagogic, tehnologia de alegere a mijloacelor organizaționale și metodice de control, dezvoltarea tehnologică-managerială.

Recomandări practice:

1. În procesul educațional necesită utilizarea sistemului complex de control managerial dezvoltat pentru îmbunătățirea calității educației.

2. Pentru diagnosticarea obiectivă a calității predării, utilizați criteriile și indicatorii de calitate.

3. În conformitate cu principalele direcții de creștere a eficacității controlului pedagogic, necesită optimizarea sistemului de control managerial.

Dezvoltarea continuă a problemelor de control pedagogic poate fi efectuată în următoarele domenii: studiul eficacității și calității activității pedagogice a cadrelor didactice în control pedagogic, identificarea celor mai eficiente mijloace de control pedagogic în învățămîntul, definiția impactului psihologic asupra diferite tipuri și metode de control.

Bibliografia

1. Cojocaru V. Gh. Cojocaru V., Postica A. Diagnosticarea pedagogică din perspectiva calității educației, Chișinău: Tipografia Centrală, 2011. 182 p.
2. Cojocaru V. Gh., Calitatea în educație. Managementul calității. Chișinău: Tipografia Centrală, 2007. 340 p.
3. Iosifescu Ș. Management educațional pentru instituțiile de învățământ. București, 2001. 320 p.